

lusió a la història del matricidi de Pere Ramon i el fratricidi de Berenguer; però no foren ells els qui 'moren', i la comparació amb l'escurçó no tindria solta, si no es diu que mossegaren, o sigui el que fa l'escurçó després que ha nascut pel part viví-par: ll. VIVI-PĀRA > VĪPĒRA. — 2 Vers que l'informant alterava en «no hauria hombre ni mujer».

VIBRAR, pres del ll. *vibrāre* tr. 'brandar', 'sacsejar', intr. 'oscillar', 'vibrar'. □ 1.ª doc.: tr. ant., Eiximenis; intr.: Belv.

«... Veren un àngel de Déu en forma de cavaller --- totes ses armes eren armades e *vibrava* fortment la spasa vers los enemics», *Llibre dels Angels*; V. més text d'aquest i altres passatges d'Eiximenis, en el *DAG*. Sempre cultisme poc usat. Només com a intr. prengué arrels, i el verb i els derivats han estat usats bellament pels nostres escriptors i oradors: «Un dia el fum dels sacrificis flota / --- / i l'arca d'aliança / entra a Jerusalem, i al seu davant, / *vibren* clarins i càntics d'aliança. / Dansa Israel i dansa / el gloriós David, com un infant», Alcover (*Micol*, v. 48; O. C., 93). «Una adorable nena, en tranquilla quietud / l'legia la gramàtica d'Abul Kàssim Mahmud / --- / Oh rosa embriagadora, / que em retens en ton calze seductora! / A còpia de mirar-te, el meu cos *vibra*, / i tu, ai de mi, només estàs pel llibre!», Saadí-Coromines (O. C., 1393), i veg. s. v. *vincladis*.

DERIV.: *Vibració* [Belv.]: el pobre pres escolta en el Castell com «el vent --- va portar-me les darreres *vibracions* d'una campana de la ciutat», Coromines (*Preçons Imag.* XIII, O. C., 883b25); «una terrible fiblada semblà partir-me el cor; una sensació agudíssima --- invadí tot mon ser posant en *vibració* tots mos nervis, arribant --- fins a perdre el món de vista», MrnVayreda (*Puny*. 1.4 XXIV, 386 (297)). *Vibrador*.

Vibrant [dicc. de Labèrnia, 1840], i en dos poemes màxims: «Tot li parlà de Guifre: les montayes / --- / lo salze que 'ls donà redós ombrívol, / els pins que, al cim del comellar, gemegan / com les *vibrantes* cordes d'un psalteri / que l'aspre geni del mestral punteja», *Canigó* x, 101. «Les boques fumejant, cobertes de bromera / --- / Se torcen com un arc *vibrant* les corbes dures; / els muscles, esculpits, detallen les juntures; / superbs, ardidament, s'empinen els pitralls; / corona els colls nervuts una esplendor divina, / i el ritme lluminós, qui moviments combina, / cisella una vivent estrofa de cavalls», Alomar (*La Quadriga*, v. 9). *Vibràtil*; *vibratilitat*. *Vibratori*. *Vibrió* (cultisme científic recent). *Esvibrar*.

+*Vibrill-ar*; +*vibrillant*; +*vibrillació*. El 1942 i 1945 proposava per carta als fonetistes: «Les consonants del tipus de z, ð, ž i v s'anomenen en castellà *rebilantes*, expressió necessària, encara que sense equivalència en les altres llengües, el mateix que els corresponents verb *rehilar* i abstracte *rebilamiento*, que fóra útil i urgent de traduir en aquestes llengües, i es podria fer amb termes que en llatí modern tindrien la forma *vibrillantes*; *vibrillare* i *vibrillatio*». Així s'imprimí ja en el DCEC I (p. xxxii, nota; DECH,

pp. xxxvii). Sanchis Guarnier i d'altres ho han acceptat, car el malaguanyat amic i eminent fonetista els ha escrit ell mateix en algun treball seu.

Vibre, vibria, V. vibra Vibrió, V. vibrar

VIBURN, pres del ll. *viburnum* id. □ 1.ª doc.: *viburno*, Lab. 1840; -*urn*, DOrt.

Vicari, vicaria, -ària, vicarial, -iat, -iatge, vice-, vicealmirall, vicecònsol, vice-gerent etc., V. vegada Vicennal, vicenni, V. vint Vice-president, -dència, V. vegada Vicera, V. víscera Vice-rector, vices, vice-secretari etc., viceversa, V. vegada

VICI, pres del ll. *vītium* 'defecte', 'falta', 'vici'. □ 1.ª doc.: Llull.

«Blanquerna —dix Nathana—, si yo són en vostra companyia, e vós --- alcunes vegades havets algun moviment a carnal delit, maÿor mèrit n'aurets si podets haver abstinència, e pus contrari ne serets a luxúria, qui és *vici*, e a Déu molt desagradable» (*Blanq.*, NCL I, 74.14). Hom qui ha pres tan alt negoci --- Déus ha-us lextat temptar al diable, per ço que vos acustumets a ésser fort e ferm de coratge contra temptació e *vici*; i en plural: «vençut fo aquell rey hon era saviesa e justícia, e lo rey foll fo senyor --- foren les gents en pobretat, d'on se seguia molt de mal --- Fèlix se marvellà --- e dix: --- tot aquest món és quaix en treballs e en guerres; e molts hòmens ha per lo món qui són enemics de virtuts e amadors de *vici*s, e los uns hòmens són de una secta e los altres de altre ---», id. (*Merav.* I, § 1, Ag., 9.18; § 3, 22.6); «gola o luxúria o altre *vici*», *Art de contempl.* del *Blanq.* (III, 175.16); «--- són afangat en lo pregon lim de *vici*s ---», Boliver (*Excit.*, 60).

El sentit pogué atenuar-se fins a 'defecte persistent': «--- No pense la A. V. que Tirant sia tal com lo us han pintat --- volent dar càrrec al millor cavaller que huy en lo món se trobe—. Plaerdemavida pres les noves, e dix: —Senyora, passe de la pensa vostra tal *vici* de portar mala voluntat a Tirant, car si --- mèrit és --- a Tirant deu ésser atribuït », JoMartorell (Ag. III, 55.4f.). Així també, amb caràcter un poc menys popular, es digué aviat de coses inanimades o abstractes. Dels «*vici*s en sentència», en termes de retòrica i poètica, parla Aversó (*Torc.* I, 72, 114, 309); en dret civil: «me està en avicció de qualsevol frau o engany o *vici* o dany que se'm puga seguir», OPou (*TbPu.*, 138).

DERIV.: *Viciós* [Llull]: «Un abat tramès un monge en scoles --- e fo ab los hòmens mundans, après lurs costumes, e --- con lo monge retornà al monestir, fo *viciós*, e mostrà, per obres, *vici*s, --- per los *vici*s corrompé tots los monges a malvats nutriments, e de la sciència que aprengueren, usaren malament», *Blanq.* (NCL I, 290.28); «que-ls hòmens rudes e *viciosos* deven ésser nombrats en nombre de les bèsties, e no dels hòmens», en un ms. del *Sèneca*, que entenc d'Ant. Canals (Ag. VII, 166b); dit sobre tot de l'home i de